

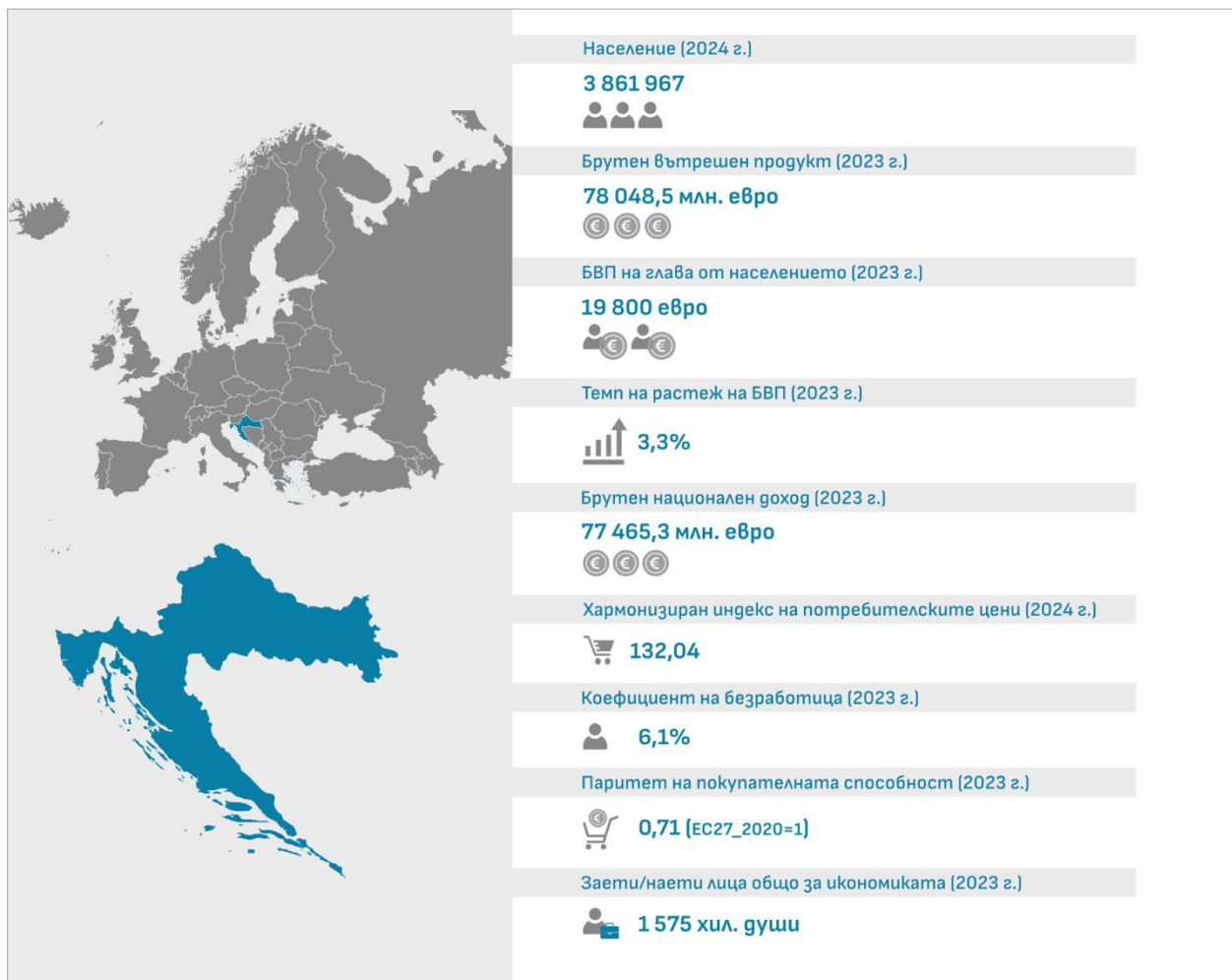

ПРОФИЛ НА ДЪРЖАВА:

ХЪРВАТИЯ

Източници: Европейската банка за възстановяване и развитие, Европейската комисия, научни
изследвания, Хърватска агенция за МСП, иновации и инвестиции, CEPOR

ГЕОГРАФСКА КАРТА И ИНФОГРАФИКА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (МСП)

Хърватия има отворена и либерализирана икономика с относително благоприятна бизнес среда. МСП формират около **70%** от заетостта и **60%** от добавената стойност.

През 2023 г. МСП в Хърватия са увеличили заетите и добавената си стойност съответно с 2.1% и 9.1%. Броят на МСП през 2023 г. спрямо 2022 г. се е увеличил с **3.2%** и е:

Вид	Брой	Процент
Микро предприятия	186 018	92.4%
Малки предприятия	13 004	6.5%
Средни предприятия	1 986	1.0%
Общо МСП	201 008	99.8%

МСП са произвели **59.4%** от добавената стойност и осигуряват **68.9%** от заетостта в Хърватия в нефинансовия сектор на икономиката. Това **надхвърля** средните стойности за ЕС от **56.4%** и **66.6%**. Хърватските МСП наемат средно 4.8 души (средната стойност за ЕС е 3.0). Средната им производителност обаче, определена като добавена стойност на наето лице, е €20,800, значително по-ниска от средната за ЕС от €44,600.

В периода 2014-2018 г. добавената стойност в сектор търговия на едро и дребно се е **увеличила с 37.5%**.

Оценката на ЕК е, че частният сектор се нуждае от допълнителна пазарна либерализация, намаляване на административната тежест и диверсификация на източниците на кредитиране. Освен това той се нуждае от подобрени умения

и знания. Хърватия има по-средните показатели за предприемачество, „втори шанс“, достъп до финансиране и умения и иновации.

Много от малките и средни предприятия все още са силно зависими от местния пазар и не обмислят възможности за излизане на международни пазари поради недостатъчни знания и компетентност. Онези, които започват такъв процес, често се сблъскват с множество трудности заради недостатъчна подготовка.

Международни пазари¹

Хърватските МСП все още са неуверени в действията си за излизане на чуждестранни и международни пазари. Изследване на учени от университета в Осиек показва следните затруднения: прекалено високи разходи за доставка, непознаване на правилата, които трябва да бъдат спазвани, несигурност на плащанията от други държави, данъчното облагане в чужбина е твърде сложно или прекалено високо, невладееене на чужди езици, продуктите и/или услугите са специфични за местния пазар, разрешаването на трансгранични спорове е прекалено скъпо, фирмите не разполагат със специалисти по износа, идентифицирането на бизнес партньори в чужбина е много трудно, административните процедури са прекалено сложни, финансовата инвестиция е прекалено голяма, фирмата не знае къде да намери информация за потенциален пазар.

Според изследователи от университета в Загреб достъпът до финансиране е един от най-големите проблеми за предприемачи, които искат да започнат бизнес или да увеличат производствения си капацитет. Преобладаващо се използват неформални източници на финансиране.

¹ Tihana Koprivnjak, Sunčica Oberman Peterka, Nataša Šarlija. Economy and Market Communication Review, 2021

ДОСТЪП ДО ДАННИ

Идентифицирани източници на информация от качествен тип:

ПУБЛИКАЦИИ НА CEPOR

CEPOR, Центърът за политики за МСП и предприемачество е мозъчен тръст, посветен на проблемите на МСП. Това е нестопанска организация, създадена със споразумение между Република Хърватска и Институт Отворено общество Хърватия. Институциите-основателки са представители на академичната общност, бизнес асоциации, агенции за развитие и предприемачески центрове. Уебсайтът съдържа поредица от публикации на хърватски език.

CEPOR провежда проучването Global Entrepreneurship Monitor (GEM) за Хърватия от 2002 г. насам. Мониторингът включва предприемаческа активност на индивидуално ниво (извадката за Хърватия е 2000) и предприемаческа среда на различните етапи от откриване на бизнес възможност през намерения, започване и разрастване на бизнес и приключване на бизнес дейност и с оглед на характеристиките на предприемаческото поведение като компетентности, страх от провал, социален статут.

Идентифицирани източници на информация от количествен тип:

НАЦИОНАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО

Структурни бизнес индикатори на предприятията 2020 – представя данни за годишните структурни бизнес индикатори на нефинансовите предприятия в сектори промишленост, строителство, търговия и нефинансови услуги. Данните са напълно хармонизирани със стандартите на ЕС и са международно сравними.

<https://web.dzs.hr>

ТЪРГОВСКИ РЕГИСТЪР НА ХЪРВАТИЯ

Възможност за търсене по определени параметри:

<https://sudreg-data.gov.hr>

Търсенето **задължително** включва „Име или Номер“ (MBS или OIB).

Налични данни:

- Компетентен съд
- MBS (номер)
- OIB (номер)
- Статус
- Фирма
- Седалище/адрес
- Основен капитал
- Правна форма

Достъпът до данните е възможен **само с безплатна регистрация**:

<https://sudreg-data.gov.hr>

След като успешно попълните регистрационния формуляр и изпратите заявката си, ще получите имейл съобщение с URL за потвърждение на вашия имейл адрес и потребителски акаунт. Когато верифицирате акаунта си, ще се отвори страница с данни за достъп (клиентски идентификатор, клиентска тайна) и документация и инструкции за използване на услугата.

Данните се изтеглят в XML или JSON формат чрез извикване на интерфейса RESTapi, който е описан в документацията на API.

Спецификацията на услугата Open API за публични потребители:

<https://sudreg-data.gov.hr>

Инструкции за разработчици (на хърватски):

<https://sudreg-data.gov.hr>

При технически въпроси: sudski.registar@pravosudje.hr

Данните в портала се обновяват всеки работен ден.

НАЦИОНАЛЕН ПОРТАЛ ЗА ОТВОРЕНИ ДАННИ

<https://data.gov.hr/>

Икономика и финанси

ИЗТОЧНИЦИ: Данни на общини, Министерство на финансите, Бюро по статистика, Комисия за надзор на финансовите услуги, Хърватска народна банка, Министерство на вътрешните работи

КАТЕГОРИИ:

- БВП и национални сметки
- Регистър на обществени поръчки по региони
- Изпълнение на бюджет
- Информация за икономически тенденции
- План за обществени поръчки
- Регистър на договори
- Регистър на сдружения
- Регистър на договорите и рамковите споразумения

- Регистър на дружества – собственост
- Публични институции и институции собственост

Наука, технологии и информационно общество

ИЗТОЧНИЦИ: Държавен институт за стандартизация, Държавен институт за интелектуална собственост, Бюро по статистиката

КАТЕГОРИИ:

- Регистри на наименования за произход и наименования за географски произход
- Извлечение от регистрите на заявките и упълномощените ползватели на марки за произход и марки за географски произход, водени от Държавния институт за интелектуална собственост
- Упълномощени представители в областта на правата върху индустриалната собственост
- Доставка на софтуерни услуги
- Индустрия
- Базата данни PC-Axis съдържа индекси на индустриалното производство и индекси на индустриалния оборот.
- Упълномощени органи за извършване на дейност по сертифициране на правни стандарти и/или съгласно...
- Държавното бюро по метрология с решение упълномощава юридическо лице да извършва дейност по сертифициране на правни стандарти и/или работа по изготвяне на правни стандарти за сертификация

Земеделие, рибарство, лесовъдство

ИЗТОЧНИЦИ: Министерства на земеделието, Хърватска банка за възстановяване и развитие, Бюро по статистиката, Общински власти

КАТЕГОРИИ:

- Регистъра на земеделските стопани
- Винарски регистър
- Финансов инструмент "Оборотни средства за развитие на селските райони"
- Статистика в серии: Селско, горско и рибно стопанство
- Брой екологични земеделски стопанства
- Брой преработватели на екологични продукти
- Брой земеделски стопанства от Регистъра на земеделските стопанства
- Регистър на одобрените обекти в бизнеса с храни за животни

Хърватия е в групата на последователите по степен на зрялост на отворените данни с резултат от **68%**, на средноевропейско или по-високо ниво, включително по компонент икономическо въздействие.

На уебсайта https://web.dzs.hr/adrRPS_e.htm базата данни с предприятията и техните клонове може да бъде изтеглена в CSV формат.

Хърватското статистическо бюро поддържа Регистър на икономическите субекти съгласно Закона за Националната класификация на икономическите дейности.

Уебсайтът Регистър на годишните финансови отчети (RGFI) <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> предоставя безплатен достъп до годишните финансови отчети и други документи, които предприятията са задължени да подават за публично публикуване съгласно Закона за счетоводството. Изтеглянето на финансовите отчети не е свързано

със задължение за посочване на причина и е възможно за поредица от години. Сайтът позволява изтегляне на индивидуални и агрегирани данни от финансовите отчети от 2002 г. насам. Всички финансови отчети, подадени след 2008 г., администрирани от Fina, са общодостъпни в интернет. Консолидираните финансови отчети също са публично достъпни.

Данни за ефективността на МСП (в базата данни, excel формат)

Table of Contents	
Summary Table	Summary Table which illustrates the size and structure of the non-financial business economy in 2022
Time Series	Graphs summarising the development of SME indicators over time
Sectoral Distribution	Graphs and tables on distribution of SMEs across sections (in comparison to EU27 average)
Knowledge Intensity	Data and graphs for SME indicators by knowledge-/technology-intensity of certain divisions
High-Growth Enterprises	Graphs on high-growth enterprises
NoE 1DGT	Data: Number of enterprises at section/1-digit level
NoE 2DGT	Data: Number of enterprises at division/2-digit level
EMP 1DGT	Data: Number of persons employed at section/1-digit level
EMP 2DGT	Data: Number of persons employed at division/2-digit level
VA 1DGT	Data: Value added at section/1-digit level
VA 2DGT	Data: Value added at division/2-digit level
HGE	Data: High-growth enterprises
Write-Up Calc	Calculations: numbers referred to in the SBA Fact Sheets